

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**Інструкція № 8-ПБ
про заходи пожежної безпеки
на об'єктах зберігання Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ ректора Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого**

від «28» січня 2025 р.

№ 48

Інструкція № 8-ПБ про заходи пожежної безпеки на об'єктах зберігання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Загальні положення

1.1. Інструкція про заходи пожежної безпеки (далі – Інструкція) розроблена відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, «Правил пожежної безпеки в Україні», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 р. № 1417, Правил охорони праці для працівників бібліотек, затверджених наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 12 грудня 2012 року № 1398, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 січня 2013 року за № 41/22573 і встановлює правила пожежної безпеки на об'єктах зберігання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – Університету), а також основні вимоги пожежної безпеки для працівників та студентів.

1.2. Відповідальність за виконання вимог і контроль за станом пожежної безпеки, своєчасне виконання протипожежних заходів в приміщеннях несуть посадові особи, які за відповідним наказом призначені відповідальними за пожежну безпеку в структурних підрозділах.

1.3. Відповідальність за дотримання протипожежного режиму в приміщеннях в неробочий час покладається на черговий персонал.

1.4. Працівники повинні:

а) знати й дотримуватися усіх вимог нормативних актів з питань пожежної безпеки та цієї Інструкції;

б) не допускати дій, які можуть призвести до виникнення пожежі;

в) користуватися тільки справними інструментами, приладами, обладнанням, суворо дотримуватися інструкцій з їх експлуатації;

г) після закінчення роботи прибирати робочі місця, знеструмити електроспоживачі, які не повинні працювати в неробочий час;

д) вміти застосовувати наявні первинні засоби пожежогасіння, знати порядок дій у разі виникнення пожежі.

1.5. Відповідальний за пожежну безпеку в закріплених приміщеннях зобов'язаний:

а) своєчасно проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки;

б) контролювати виконання працівниками вимог чинного законодавства з питань пожежної безпеки та цієї Інструкції;

в) проводити під особистий підпис у відповідних журналах інструктажі з питань пожежної безпеки.

1.6. Усі співробітники, учасники навчально-виховного процесу та обслуговуючий персонал, який перебуває в приміщеннях, повинні бути ознайомлені з правилами пожежної безпеки (під особистий підпис).

На всіх поверхах на видимих місцях, мають бути плани евакуації з відповідного поверху, пам'ятка про дії на випадок виникнення пожежі.

2. Вимоги пожежної безпеки

2.1. На матеріальних складах необхідно дотримуватися таких вимог пожежної безпеки.

1) під час зберігання у складах (приміщеннях) різних речовин та матеріалів повинні враховуватися їх пожежонебезпечні фізико-хімічні властивості, сумісність, а також ознаки однорідності речовин, що застосовуються для гасіння пожежі;

2) умови зберігання речовин і матеріалів повинні бути вказані в нормативних документах (стандартах, технічних умовах) на них;

3) умови та можливість сумісного зберігання небезпечних та особливо небезпечних речовин і матеріалів повинні визначатися згідно з ДСТУ 8828:2019 «Пожежна безпека. Загальні положення». Класи, підкласи та категорії таких речовин повинні визначатися згідно з ДСТУ 45003:2008 «Вантажі небезпечні. Класифікація» і вказуватися в нормативних і супровідних документах на речовини і матеріали.

Небезпечні та особливо небезпечні речовини та матеріали повинні зберігатися в окремо розташованих складах I і II ступенів вогнестійкості;

4) спільне зберігання в одній секції з каучуком або автомобільною гумою, а також ЛЗР та ГР будь-яких інших товарів і матеріалів незалежно від однорідності застосовуваних вогнегасних речовин забороняється;

5) зберігання вантажів, тари та вантажних механізмів на рампах складів забороняється. Матеріали, розвантажені на рампу, до кінця роботи складу мають бути прибрані;

6) у складських будинках (приміщеннях) усі операції, пов'язані з розкриттям тари, розфасуванням продукції, перевіркою справності та дрібним ремонтом, приготуванням робочих сумішей вогнебезпечних рідин та іншими подібними до цих роботами, повинні здійснюватися у відокремлених приміщеннях;

7) у складських приміщеннях, розташованих у будинках будь-якого ступеня вогнестійкості, допускається виконувати стелажі з горючих матеріалів висотою не більше 3 м із забезпеченням проходів між стінами і стелажми завширшки не менше 1 м. За відсутності приладів опалення стелажі можуть встановлюватись уприутул до стін. Конструкції стелажів (у тому числі полиці) висотою більше 3 м мають виконуватися з негорючих матеріалів.

У разі застосування безстелажного способу зберігання матеріали повинні укладатися у штабелі. Проти дверних отворів необхідно залишати проходи, які дорівнюють ширині дверей, але не менше 1 м. Якщо склад понад 10 м завширшки, посередині його влаштовується поздовжній прохід не менше 2 м завширшки. Ширина проходів між штабелями має бути не менше 1 м.

Ширина проходів та місця штабельного зберігання повинні бути позначені обмежувальними лініями, нанесеними на підлозі, які добре видно.

Відстань між стінами та штабелями повинна бути не менше 0,8 м;

8) складські приміщення (відсіки), розташовані в підвальних або цокольних поверхах, повинні мати люки чи вікна розміром 0,9 x 1,2 м з прямиками (для випускання диму в разі пожежі).

У разі неможливості влаштування вікон дозволяється обладнання цих приміщень системою димовидалення;

9) у складських приміщеннях дозволяється розміщувати лише робочі місця комірників (обліковців, товарознавців) з огороженням їх заксленими перегородками з негорючих матеріалів заввишки не менше 1,8 м, які не повинні перешкоджати евакуації людей та матеріальних цінностей;

10) балони з горючими газами, посудини (пляшки, сулії, інша тара) з ЛЗР та ГР, аерозольні упаковки мають бути захищені від сонячного й іншого теплового впливу;

11) на відкритих майданчиках або під навісами зберігання аерозольних упаковок допускається лише в негорючих контейнерах, що замикаються;

12) дерев'яні конструкції будинків та навісів складів мають бути оброблені вогнезахисними засобами, які забезпечують I групу вогнезахисної ефективності;

13) у складських приміщеннях **забороняються:**

зберігання продукції навалом та впритул до приладів і труб опалення;

стоянка та ремонт вантажно-розвантажувальних і транспортних засобів;

експлуатація газових плит, печей, побутових електронагрівальних приладів, установлення з цією метою штепсельних розеток;

влаштування чергового освітлення; встановлення прожекторів зовнішнього освітлення безпосередньо на дахах складів;

зберігання аерозольних упаковок в одному приміщенні з окислювачами, горючими газами, ЛЗР та ГР;

зберігання кислот та окисників у місцях, де можливе їх стикання з деревиною, соломомою та іншими речовинами органічного походження (для нейтралізації випадково розлитих кислот місця їх зберігання необхідно забезпечувати готовими розчинами крейди, вапна або соди);

зберігання рослинних масел разом з іншими будь-якими горючими матеріалами;

2.2. На складах ЛЗР та ГР необхідно дотримуватися таких вимог пожежної безпеки:

1) забороняється зменшувати нормовані протипожежні відстані від складів ЛЗР та ГР до інших будівель та споруд;

2) обвалування (стілки), їх перехідні містки, сходи, огорожі повинні постійно підтримуватися справними. Майданчики всередині обвалувань повинні бути рівними, утрамбованими та посипаними піском. Випадково розлиті ЛЗР та ГР слід негайно прибрати, а місця розлиття посипати піском або застосувати спеціальні хімічні речовини;

3) наземні резервуари мають бути пофарбовані білою (сріблястою) фарбою для запобігання дії сонячного проміння.

На дихальних трубках резервуарів для зберігання ЛЗР, на трубопроводах газової обв'язки резервуарів і на трубопроводах для зливу ЛЗР із транспорту мають встановлюватися вогнезатримуючі пристрої.

На кожному трубопроводі, що подає в резервуар ЛЗР і ГР (або відводить їх із резервуара), має встановлюватися запірна арматура на відстані не ближче 3 м від резервуара.

Зливання ЛЗР і ГР (крім мазуту) до резервуара повинно проводитися під шар рідини товщиною не менше 50 мм і тільки закритим способом. Розміщувати зливні пристрої безпосередньо на горловинах резервуарів забороняється;

4) на кожному резервуарі необхідно складати технологічну карту, в якій вказуються номер резервуара, його тип, призначення, максимальний рівень наливання, мінімальний залишок, швидкість наповнення і випорожнювання;

5) у процесі експлуатації резервуарів необхідно здійснювати постійний контроль за справністю дихальних клапанів та вогнезатримуючих пристроїв. При температурі повітря вище 0 °С перевірки повинні проводитися не рідше одного разу на місяць, а нижче 0 °С - не рідше двох разів на місяць. Узимку дихальні клапани та сітки повинні очищатися від льоду.

Під час огляду резервуарів, відбирання проб або замірів рівня рідини слід застосовувати пристосування, які виключають іскроутворення в разі ударів;

б) люки, що служать для замірювання рівня та відбору проб із резервуарів, повинні мати герметичні кришки, а отвори для вимірів - кільце з металу (з внутрішнього боку), яке унеможливило іскроутворення;

7) у разі появи тріщин у швах, у металі стінок або дна діючий резервуар має бути негайно випорожнений.

Роботи з ремонту резервуарів дозволяється проводити лише після повного звільнення резервуара від рідини, від'єднання від нього трубопроводів, відкриття всіх люків, ретельного очищення (пропарювання та промивання), відбирання з резервуарів проб повітря та аналізу на відсутність вибухонебезпечної концентрації.

Перед ремонтом резервуарів необхідно накрити покривалом (повстю), просоченою антипіренами, усі засувки на сусідніх резервуарах та трубопроводах (влітку повсть змочити водою). Електро- та газозварювальну апаратуру дозволяється розміщати на відстані не ближче 50 м від діючих резервуарів;

8) на складах резервуарного парку повинен бути запас вогнегасних речовин, а також засобів їх подавання в кількості, необхідній для гасіння пожежі в найбільшому резервуарі;

9) для місцевого освітлення під час зливно-наливних операцій можуть застосовуватися акумуляторні ліхтарі у вибухобезпечному виконанні;

10) зливні шланги повинні бути споряджені наконечниками з матеріалів, які виключають можливість іскроутворення від удару;

11) зберігання ЛЗР та ГР у тарі слід здійснювати в будинках або на майданчиках під навісами (залежно від кліматичних умов). Навіси слід влаштовувати з негорючих матеріалів. Забороняється зберігання в тарі на відкритих майданчиках нафтопродуктів з температурою спалахування 45 °С і нижче. Види тари для зберігання та відпуску нафтопродуктів слід приймати за ДСТУ 4454:2005 «Нафта і нафтопродукти. Маркування, пакування, транспортування та зберігання»;

12) забороняються:

зменшення нормованої висоти обвалування;

експлуатація резервуарів, що мають перекоси, тріщини, підтікання, а також несправні контрольні прилади, стаціонарні протипожежні пристрої, продуктопроводи, для яких минули строки зачищення і випробовування на міцність;

розливання нафтопродуктів, зберігання пакувального матеріалу і порожньої тари безпосередньо у сховищах та на обвалованих майданчиках;

посадка дерев та чагарників у зоні обвалувань;

переповнення резервуарів;

відбирання проб з резервуарів під час зливання або наливання нафтопродуктів;

зливання й наливання нафтопродуктів під час грози;

застосування інструмента для відгвинчування пробок з металу, що дає іскри;

проведення ремонтних робіт на трубопроводах, заповнених нафтопродуктами;

проведення монтажних і ремонтних робіт із застосуванням вогневих (зварювальних) робіт на відстані ближче 20 м від наповнених резервуарів, а також від порожніх резервуарів від ЛЗР і ГР, якщо вони не очищені у встановленому порядку.

3. Первинні засоби пожежогасіння.

3.1. Приміщення повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного полотна, грубововняної тканини чи кошми, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом (гаками, ломачами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж на початковій стадії їх розвитку.

3.2. Пожежні крани, які є у будинку, повинні бути укомплектовані пожежними рукавами і стволами одного з них діаметра, а також важелем для полегшення відкриття вентиля, утримуватися справними доступними для використання. Не рідше одного разу на шість місяців вони мають перевірятися на працездатність. Мережі протипожежного водогону повинні забезпечувати потрібні за нормами витрати та напору води.

3.3. Пожежні рукави необхідно утримувати сухими, складеними у „гармошку" або подвійну скатку, приєднаними до крана та ствола. Використання пожежних рукавів для господарчих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ. Пожежні шафи для розміщення кранів слід пломбувати. На дверцятах із зовнішнього боку необхідно після літерного індексу „ПК", зазначити порядковий номер крана та номер

телефону виклику пожежно-рятувальної служби. Встановлюючи шафи слід враховувати можливість розміщення у них двох вогнегасників.

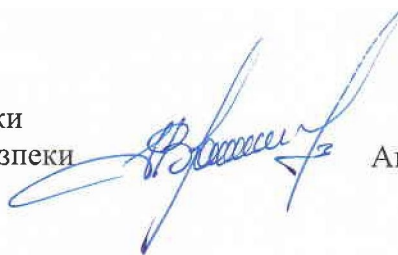
3.4. Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників здійснюється відповідальним за протипожежний стан підприємства згідно з нормами, залежно від їх вогнегасної здатності, граничної площі, класу пожежі горючих речовин та матеріалів у приміщенні, яке захищається.

3.5. Зарядження та перезарядження вогнегасників повинно виконуватися відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезаряджанню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

3.6. Усі працівники зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та внутрішніми пожежними кранами.

РОЗРОБИВ:

Провідний інженер з пожежної безпеки
відділу охорони праці та пожежної безпеки

Андрій ВЕРЕТЕННИКОВ